

Załącznik nr 2. Działania wspierające wdrażanie rekomendacji w kierunku usprawnienia realizacji celów SRWP 2020

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020					
Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
1.	Wyznaczenie wartości <i>PKB per capita</i> na poziomie docelowym 39 000 zł. dla 2020 roku i zaplanowanie działań służących realizacji przyjętych założeń.	A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Wartość eksportu w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i> (0,87) – <i>Udział sprzedaży eksportowej w sprzedaży ogółem</i> (0,79)	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach z sektora MSP prowadzących do wzrostu eksportu poprzez wdrażanie Działania 1.3 „ <i>Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach</i> ”. Jednym z kryteriów punktowych na etapie oceny merytorycznej jest publiczny koszt wzrostu sprzedaży eksportowej w przedsiębiorstwie. Nabór wniosków zgodnie z harmonogramem czerwiec 2016.	DRR	W czerwcu 2016 roku, zgodnie z harmonogramem naborów wniosków, został ogłoszony konkurs w ramach Działania 1.3 <i>Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach</i> RPOWP 2014-2020 dotyczący wdrażania innowacji w sektorze produkcyjnym. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynęło 112 wniosków o dofinansowanie, natomiast do dofinansowania zostało wybranych 31 projektów o łącznej wartości 208 347 309,40 PLN, z czego wartość dofinansowania wynosi 90 641 844,29 PLN. Projekty zostaną zrealizowane w latach 2017-2018. W ich wyniku zadeklarowano wzrost sprzedaży eksportowej, docelowo o 106 500 000 PLN w 3. roku po zakończeniu realizacji projektów (rok 2020/2021).
		B. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w sektorze prywatnym</i> (0,86)	Działania wynikające z Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Wspieranie osób bezrobotnych zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy (w ramach środków Funduszu Pracy).	PUP	Działania: - przyznanie ze środków Funduszu Pracy jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom bezrobotnym przez powiatowe urzędy pracy z woj. podlaskiego
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Działania realizowane przez CiPKZ w zakresie kształtowani postaw przedsiębiorczych.	WUP	Działania: - przeprowadzenie warsztatów nt. zakładania działalności gospodarczej; - zorganizowanie przedsięwzięć własnych np. Dzień Otwarty w Podlaskich Urzędach Pracy pod hasłem „Kreatywność i przedsiębiorczość, Dzień informacyjny pt. „Różne oblicza przedsiębiorczości” – spotkania tematyczne, dyżury specjalistów i konsultacje poświęcone tematyce przedsiębiorczości, Europejskie Dni

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					Pracodawcy – seminaria i warsztaty skierowane do pracodawców z województwa podlaskiego, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości (ŚTP); - realizowano działania na rzecz promocji przedsiębiorczości poprzez organizację warsztatów i spotkań poświęconych tej tematyce oraz współpracę z Podlaską Fundacją Rozwoju Regionalnego, Akademickimi Inkubatorami Przedsiębiorczości, Centrum Wspierania Biznesu w Augustowie, Agencją Rozwoju Regionalnego „ARES” w Suwałkach, Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju, Funduszem Wschodnim, Fundacją „Twoja Inicjatywa”, ZUS i Urzędami Skarbowymi w Białymstoku, Łomży i Suwałkach.
			RLKS finansowany z PROW – 25 mln euro z czego 50% musi być przeznaczona na utworzenie bądź rozwój przedsiębiorstw (tworzenie miejsc pracy). Zakłada się, że 1 miejsce pracy to 100 000 zł. Szacujemy, że powstanie ok. 300 nowych przedsiębiorstw (głównie jednoosobowa działalność gospodarcza).	ROW	W październiku 2016 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, w ramach działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” wpłynęły 54 wnioski. Do końca 2016 roku nie została zakończona weryfikacja.

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
			Ukierunkowanie na działania wpływające na zwiększenie ilości utworzenia/utrzymania miejsc pracy i utworzenia przedsiębiorstw poprzez realizację Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022 przez Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Suwalsko-Augustowskie: Przedsięwzięcie 1.1.1 Podnoszenia wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacyjności na wszystkich etapach dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury; Przedsięwzięcie 1.1.2 Wspieranie różnicowania działalności, uczenia się przez całe życie i tworzenia miejsc pracy na obszarze Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego.	ROR	W związku z opóźnieniami w realizacji Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020 konkurs na operacje w zakresie działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” został przesunięty z 2016 r. na II kwartał 2017 r.
		C. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 lata wg BAEL (w IV kwartale) (0,75)	Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań powiatowych urzędów pracy.	PUP	Działania: - realizacja aktywnych programów rynku pracy mających na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy i podejmowanych przez powiatowe urzędy pracy w tym organizacja staży, robót publicznych, prac interwencyjnych, szkoleń, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie do wynagrodzenia osób po 50 roku życia.
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych do 30 roku życia poprzez refundację części kosztów wynagrodzenia.	PUP	Działania: Refundacja przez powiatowe urzędy pracy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych przez pracodawcę lub przedsiębiorcę na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia w wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Zwiększenie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukujących pracy przy wykorzystaniu aktywnej Polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 2.1 RPOWP 2014-2020.	WUP	Wdrażanie zadania odbywało się poprzez realizację dwóch typów projektów tj.: - Typ projektu 1: projekty pozakonkursowe skierowane do Powiatowych Urzędów Pracy, które służą wdrażaniu instrumentów i usług rynku pracy obejmujących działania aktywizujące wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych; - Typ projektu 2: projekty konkursowe, których beneficjentem będą wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) obejmujące programy podnoszące aktywność zawodową i zdolność do zatrudnienia, uwzględniające m.in. następujące działania aktywizujące: - wsparcie psychologiczne – doradcze, - pośrednictwo pracy, - poradnictwo zawodowe, - warsztaty oraz szkolenia, w tym z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy i ich praktycznego zastosowania, - subsydiowanie zatrudnienia, - staże, praktyki zawodowe. W 2016r. zostały ogłoszone 3 nabory: 1 konkursowy i 2 pozakonkursowe. W wyniku przeprowadzonych naborów projektów podpisano 24 umowy, w tym 14 umów z PUP (projekty pozakonkursowe).
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Wdrażanie rozwiązań na rzecz równowagi praca	WUP	Celem zadania jest zwiększenie aktywności zawodowej i zatrudnienia wśród osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
			–życie w ramach Działania 2.2 RPOWP 2014-2020.		Realizacja zadania obejmuje wdrażanie projektów konkursowych, które obejmą udostępnienie usług w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat poprzez tworzenie nowych miejsc opieki (zgodnie z Ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3). Typ projektu skierowany do gmin, osób fizycznych oraz osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej. W 2016r. zostały ogłoszone 2 konkursy, podpisano 11 umów.
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe w ramach Działania 1.1 POWER.	WUP	Wdrażanie Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy PO WER. Beneficjenci - osoby młode, w tym niepełnosprawne w wieku 15-29 lat, bez pracy, w tym w szczególności osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu tzw. kategoria NEET. W ramach zadania wdrażane są projekty rynku pracy dotyczące wsparcia indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych poprzez: - instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej; - instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji; - instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców;

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<ul style="list-style-type: none"> - instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej; - instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych; - instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. <p>W ramach zadania wdrażano Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe (Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego) PO WER.</p> <p>W roku 2016 nastąpiło ostateczne rozliczenie i zamknięcie 14 projektów pozakonkursowych PUP przyjętych do dofinansowania w roku 2015. Ponadto w dniu 22 lutego 2016r. ogłoszono nabór projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy województwa podlaskiego. W wyniku przeprowadzonego naboru podpisano 14 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę 24 144 187,00 zł. W ramach Poddziałania 1.1.1 ogólna wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne w zatwierdzonych w roku 2016 wnioskach o płatność złożonych przez Beneficjentów wynosi 31 143 217,69 zł.</p>
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe w ramach Działania 1.2 POWER.	WUP	Wdrażanie Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy PO WER. Beneficjenci - osoby młode, w tym niepełnosprawne w wieku 15-29 lat, bez pracy, w tym w szczególności osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<p>szkoleniu tzw. kategoria NEET w szczególności osób niezarejestrowanych w PUP.</p> <p>W ramach zadania wdrażane są projekty rynku pracy dotyczące wsparcia indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej; - instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji; - instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców; - instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych. <p>W ramach zadania wdrażano Działanie 1.2 <i>Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe PO WER</i> (Poddziałanie 1.2.1 <i>Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego</i>). W roku 2016 kontynuowano proces negocjacji w ramach Komisji Oceny Projektów powołanej w ramach Działania 1.2 PO WER (konkurs o numerze POWR.01.02.01-IP.11-20-001/15).</p> <p>W wyniku przeprowadzonej procedury konkursowej podpisano 4 umowy o łącznej wartości 3 795 401,55 zł, w tym 3 602 873,61 zł stanowiło dofinansowanie. Ponadto w dniu 31.05.2016 r. ogłoszono konkurs zamknięty o nr: POWR.01.02.01-IP.11-20-001/16. Alokacja</p>

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNINIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					przewidziana na konkurs wynosiła 6 400 000,00 zł, w tym kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w ramach danego konkursu to 6 080 000 zł. W rezultacie podpisano łącznie 12 umów o dofinansowanie projektu na łączną kwotę 7 951 255,57 zł, w tym wnioskowane dofinansowanie 7 543 567,05 zł. W 2016 r. wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne w zatwierdzonych wnioskach o płatność złożonych przez Beneficjentów wynosi 566 382,55 zł, w tym dofinansowanie 527 149,12 zł.
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej.	WUP	Działania: - rozpatrzono wnioski Organizatora o dofinansowanie kosztów utworzenia i działania ZAZ; - monitorowano funkcjonowanie istniejących ZAZ poprzez prowadzenie kontroli, pozyskiwanie sprawozdań o stanie zatrudnienia w ZAZ i wysokości wydatkowanych środków; Na koniec 2016 r. w woj. podlaskim funkcjonowały 4 zakłady aktywności zawodowej.
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPOWP 2014-2020.	WUP	Celem zadania jest: 1. dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników na rzecz podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP, 2. poprawa sytuacji na rynku pracy osób zwolnionych lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn zakładu pracy. Wdrażanie zadania następuje poprzez oferowanie wsparcia dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃ REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<p>zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement tj. m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia pracowników wszystkich szczebli, w tym specjalistyczne szkolenia zawodowe, - doradztwo edukacyjno-zawodowe, - pośrednictwo pracy, - staże, - godzenia życia zawodowego i prywatnego. <p>W 2016r. zostały ogłoszone 2 nabory: 1 konkursowy i 1 pozakonkursowy (na realizację projektu własnego). W wyniku przeprowadzonych naborów projektów podpisano 3 umowy, w tym 1 umowę na realizację projektu własnego (projekt pozakonkursowy).</p> <p>Przyjęty do realizacji projekt własny WUP „Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych w województwie podlaskim”, skierowany jest do 484 podlaskich przedsiębiorstw z sektora MŚP w celu dostosowania kompetencji i kwalifikacji co najmniej 2 424 pracowników. Projekt jest realizowany w terminie od 1.11.2016 do 31.12.2021. W 2016 r. została opracowana dokumentacja projektowa dot. ogłoszonego w dn. 12.12.2016 r. naboru Nr PSFWP 1/2016 na dofinansowanie usług rozwojowych. Zorganizowano konsultacje dla przedsiębiorców dot. ogłoszonego naboru, które odbyły się w Suwałkach (19.12.2016) i Białymstoku (22.12.2016). Dodatkowo zespół projektowy wziął udział w spotkaniach informacyjnych na terenie województwa</p>

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					podlaskiego: Kolno, Zambrów, Grajewo, Łomża, Białystok. Utworzono stronę internetową projektu dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku. Termin naboru wniosków ustalono na styczeń 2017 r. z możliwością zawieszenia naboru w przypadku wyczerpania alokacji.
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Krajowy Fundusz Szkoleniowy jako wsparcie pracodawców w rozwijaniu kompetencji pracowników.	WUP/PUP	Działania: - finansowanie przez PUP kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy z przeznaczeniem m.in. na kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą, egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych. - zrealizowane przez WUP: podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie upowszechniania KFS w tym organizacja konferencji „Krajowy Fundusz Szkoleniowy – instrumentem wsparcia pracodawców” (udział 200 osób); produkcja i emisja spotów radiowych promujących KFS, organizacja spotkań/seminariów dla pracodawców, organizacja konkursu „Organizacja ucząca się 2016”.
			Działania wynikające z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.: Zlecanie działań aktywizacyjnych służące aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych i doprowadzaniu ich do zatrudnienia.	WUP/PUP	Celem działania jest aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych i doprowadzenie ich do zatrudnienia. Działania w 2016r.: - koordynacja działań wynikających z umowy o świadczenie działań aktywizacyjnych w tym współpraca z PUP i realizatorem usługi wybranym w drodze zamówienia publicznego.

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<ul style="list-style-type: none"> - nadzór nad kierowaniem uczestników do Realizatora, - weryfikacja warunków uprawniających Realizatora do otrzymania wynagrodzenia za realizację usługi, - weryfikacja prawidłowości działań Realizatora i PUP.
		RLKS finansowany z PROW – 25 mln euro z czego 50% musi być przeznaczona na utworzenie bądź rozwój przedsiębiorstw (tworzenie miejsc pracy). Zakłada się, że 1 miejsce pracy to 100 000 zł. Szacujemy, że powstanie ok. 300 nowych przedsiębiorstw (głównie jednoosobowa działalność gospodarcza) oraz 250 miejsc pracy w ramach rozwoju przedsiębiorstw.		ROW	W październiku 2016 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, w ramach działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” wpłynęły 54 wnioski o przyznanie pomocy. Do końca 2016 roku nie została zakończona weryfikacja.
		Pośrednio poprzez zwiększenie wzrostu poziomu zatrudnienia w gminach, których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000 poprzez wdrażanie Działania 1.5 „Wsparanie przedsiębiorczości i zatrudnienie w gminach, których rozwój ukierunkowany jest siecią Natura 2000”. Nabór wniosków zgodnie z harmonogramem wrzesień 2016.		DRR	We wrześniu 2016 roku, zgodnie z harmonogramem naborów wniosków, został ogłoszony konkurs w ramach Działania 1.5 Wsparanie przedsiębiorczości i zatrudnienia w gminach, których rozwój ukierunkowany jest siecią Natura 2000 RPOWP 2014-2020. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynęło 97 wniosków o dofinansowanie o łącznej wartości ok. 84,2 mln zł. Wartość wnioskowanego dofinansowania wynosi 37,2 mln zł. Rozstrzygnięcie konkursu, wybór projektów do dofinansowania nastąpi na przełomie marca i kwietnia 2017 roku. Projekty zostaną zrealizowane w latach 2017-2018.
		Ukierunkowanie na działania wpływające na zwiększenie ilości utworzenia/utrzymania miejsc pracy i utworzenia przedsiębiorstw		ROR	W związku z opóźnieniami w realizacji Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020 konkurs na operacje w zakresie działania

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
			poprzez realizację Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022 przez Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Suwalsko-Augustowskie: Przedsięwzięcie 1.1.1 Podnoszenia wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacyjności na wszystkich etapach dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury; Przedsięwzięcie 1.1.2 Wspieranie różnicowania działalności, uczenia się przez całe życie i tworzenia miejsc pracy na obszarze Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego.		„Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” został przesunięty z 2016 r. na II kwartał 2017 r.
		C. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – Pracujący w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego według lokalizacji siedziby zarządu (0,81)			
		D. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych posiadających certyfikat w ogólnej powierzchni użytków rolnych (0,96)	Pow. użytków ekologicznych jest wprost proporcjonalna do wielkości środków na ten cel w PROW. Kwota środków na ten cel jest porównywalna w kolejnych perspektywach finansowych więc nie grozi nam obniżenie wskaźników.	ARIMR	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)	Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		D. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem (0,96)</i>	RPO	
		Udział energii odnawialnej zależy obecnie od możliwości uzyskania wsparcia na budowę elektrowni (w innym wypadku okres zwrotu jest zbyt długi i przekracza żywotność instalacji). Można się zastanowić nad zmianą wskaźnika (zwiększeniem) po zmianie przepisów o energii odnawialnej i gwarantowanej cenie, która z kolejnych wersji ustawy zniknęła.	RPO	
		Zwiększony udział rozproszonej produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez wdrażanie Działania 5.1 <i>Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii</i> , Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystania OZE poprzez wdrażanie Działania 5.2 <i>Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach</i> .	ROR	W związku z opóźnieniami w realizacji Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020 konkurs na operacje w zakresie działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” został przesunięty z 2016 r. na II kwartał 2017 r.
		Ukierunkowanie na działania na rzecz ograniczenia emisji substancji powodujących zmiany klimatyczne poprzez realizację Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022 przez Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Suwalsko-Augustowskie: Przedsięwzięcie 1.2.1 Wsparcie i wykorzystanie atutów środowiska naturalnego Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego, w tym łagodzenia zmiany klimatu.		

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		E. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Widzowie w kinach na 1000 ludności (0,92)</i>	W Programie Rozwoju Kultury Województwa Podlaskiego do roku 2020 rekomenduje się zwiększenie działań w zakresie rewitalizacji społecznej i kulturowej na obszarach wiejskich i miejskich w oparciu o dziedzictwo materialne i niematerialne regionu. Rekomendacje w kierunku wzrostu kompetencji kadr wyspecjalizowanych w zarządzaniu kulturą. Wykorzystanie europejskich środków do modernizacji infrastruktury obiektów kulturalnych oraz zabytkowych, w szczególności dostosowanie w zakresie dostępności dla wszystkich grup społecznych w tym niepełnosprawnych. Wdrożenie działań: 4.1. organizacja edukacji w zakresie zarządzania kulturą, 4.3 tworzenie i realizacja programów edukacji kulturowej służących kształtowaniu kompetencji kulturowych, 5.1. wzmocnienie materialne systemu uczestnictwa kulturalnego w regionie, tworzenie programów ułatwiających dostęp do kultury środowiskom marginalizowanym, w tym: likwidacja ekonomicznych i przestrzennych barier dostępności do kultury, 6.1. rozwój środowisk twórczych i wykorzystywanie ich kreatywności do rozwoju regionalnego.	DK, Referat Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Szereg działań z zakresu szeroko rozumianej kultury realizowanych jest przez samorządowe wojewódzkie instytucje kultury, nad którym nadzór merytoryczny sprawuje DKiDzN : 4.1. działania edukacyjno-szkoleniowe realizowane przez Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku skierowane są do animatorów kultury i edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży oraz do szeroko rozumianego kształcenia ustawicznego w ramach Uniwersytetu trzeciego Wieku w Białymstoku. W 2016 r. WOAK zrealizował ogółem 419 form edukacyjno-szkoleniowych, w tym m.in. X Wojewódzką Konferencję Metodyczną, Podlaskie Forum Kultury, zajęcia w ramach kursów instruktorskich (taniec nowoczesny, teatr, taniec polski). 4.3. działania programowe Ośrodka Pogranicza „sztuk, kultur, narodów” w Sejnach realizowane są w formie pracowni programów skierowanych do różnych grup wiekowych: - dzieci i młodzieży (Program Edukacji Regionalnej, Pracownia Kronik Sejneńskich, Pracownia Animacji Filmowej, Pracownia Biblioteki Mostu i In.); - dorosłych, seniorów (Pracownia Artystyczna słowa i sztuki, Pracownia warsztatu sąsiedzkiego i in.); Dodatkowo Ośrodek realizuje szereg programów skierowanych/dostępnych dla osób indywidualnych jak i grup zorganizowanych takich jak: Program Miłosza, Program Prowincja Pedagogiczna, Program Akademia Nauczycieli, Centrum Dokumentacji Kultur Pogranicza i in.

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<p>5.1. w ramach działania wypłacono dla 70 uczniów uzdolnionych artystycznie stypendia (w większości dla dzieci z terenów wiejskich bądź mających utrudniony dostęp do instytucji, infrastruktury kultury); wszelkie prace remontowo-inwestycyjne przeprowadzane w instytucjach kultury uwzględniają likwidowanie barier architektonicznych;</p> <p>6.1. Zarząd Województwa Podlaskiego uhonorował 5 zasłużonych dla rozwoju kultury w województwie podlaskim osób nagrodą w uznaniu całokształtu działalności lub za osiągnięcia o istotnym znaczeniu w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Dodatkowo wspierano, doceniano dorobek twórczy i promowano osoby działające w sferze kultury poprzez m.in. udział w ich jubileuszach, premierach, koncertach.</p> <p>W ramach modernizacji infrastruktury obiektów kulturalnych oraz zabytkowych, w szczególności dostosowanie w zakresie dostępności dla wszystkich grup społecznych w tym niepełnosprawnych udzielane są na ten cel dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, znajdującym się na terenie województwa podlaskiego. W 2016 roku przyznano 31 dotacji. Ponadto obiekty zabytkowe uzyskały dofinansowanie z funduszy europejskich na dostosowywanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach rekomendacji w kierunku wzrostu kompetencji kadr wyspecjalizowanych w zarządzaniu kulturą</p>

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					realizowanych jest szereg szkoleń specjalistycznych w instytucjach kultury: przykładowo w Książnicy Podlaskiej zrealizowano „Podstawy skutecznej komunikacji, czyli jak rozmawiać z wymagającym klientem (zachowując profesjonalizm i dobre samopoczucie)”.
		E. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Liczba podmiotów trzeciego sektora na 10 tys. ludności (0,95)</i>	W Programie Współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi: zwiększenie działań w zakresie partycypacji społecznej (kapitału społecznego) w zakresie pozafinansowych i finansowych form współpracy organizacji pozarządowych z samorządem, tj. zwiększenie poziomu zlecania zadań publicznych podmiotom spoza sektora finansów publicznych, tj. organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wdrożenie działań: 14.1 działania edukacyjne i informacyjne mające na celu wzrost kompetencji organizacji pozarządowych w zakresie współpracy z administracją publiczną, 14.2. wspieranie różnych form integracji sektora pozarządowego i działania 15.1: organizacja i promocja różnych form wolontariatu.	DK, Pełnomocnik Zarządu Województwa Podlaskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi	- w ramach pozafinansowych form współpracy: 1. przeprowadzenie analizy potrzeb i możliwości trzeciego sektora w województwie podlaskim - raport pn.: „Potrzeby i możliwości organizacji pozarządowych województwa podlaskiego” w celu pozyskania informacji o aktywnie działających na obszarze województwa podlaskiego organizacjach pozarządowych, ich praktycznym funkcjonowaniu oraz formalnych i nieformalnych barierach rozwoju. 2. zakupienie licencji na wdrożenie w Samorządzie Województwa Podlaskiego elektronicznego systemu realizacji procedury zlecania zadań organizacjom pozarządowym pn. WITKAC.pl – generatora ofert, umów i sprawozdań z realizacji zadań publicznych, co przyczyniło się do zwiększenia aktywności organizacji pozarządowych w aplikowaniu o dotacje publiczne o 15% w 2016 r. 3. wprowadzenie działań: 14.1 działania edukacyjne i informacyjne mające na celu wzrost kompetencji organizacji pozarządowych w zakresie współpracy z administracją publiczną: przeprowadzenie 3 szkoleń i warsztatów dla organizacji pozarządowych –

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<p>oferentów realizacji zadań publicznych należących do Województwa Podlaskiego.</p> <p>realizacja projektu wraz z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych z Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich pt. „Szkoła koordynatorów projektów społecznych” polegających na organizacji wsparcia doradczego i edukacyjnego dla organizatorów projektów na poziomie lokalnym,</p> <p>14.2. wspieranie różnych form integracji sektora pozarządowego: organizacja Wojewódzkiego Forum Inicjatyw Pozarządowych oraz Podlaskiego Forum Rad Działalności Pożytku Publicznego.</p> <p>15.1 organizacja i promocja różnych form wolontariatu: organizacja II Podlaskiego Forum Aktywności Osób Starszych oraz Konwentu Rad Młodzieżowych Województwa Podlaskiego, obsługa działań Podlaskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Wojewódzkiej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, projektu partnerskiego pn. Młodzieżowy Sejmik Województwa Podlaskiego.</p>
2.	Intensyfikacja wsparcia w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej jak i działań ukierunkowanych	<p>A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności – Podmioty nowozarejestrowane w 	<p>RLKS finansowany z PROW – 25 mln euro z czego 50% musi być przeznaczona na utworzenie bądź rozwój przedsiębiorstw (tworzenie miejsc pracy). Zakłada się, że 1 miejsce pracy to 100 000 zł. Szacujemy, że powstanie ok. 300 nowych przedsiębiorstw (głównie jednoosobowa działalność gospodarcza) oraz 250 miejsc pracy w ramach rozwoju przedsiębiorstw.</p>	ROW	<p>W październiku 2016 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, w ramach działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” wpłynęły</p>

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
	na zwiększenie przeżywalności nowozakładanych firm	rejestrze REGON w sektorze prywatnym			54 wnioski o przyznanie pomocy. Do końca 2016 roku nie została zakończona weryfikacja.
		W Programie Współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi: w sferze działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości zwiększenie działań służących upowszechnianiu wiedzy ekonomicznej i promocji przedsiębiorczości.		DK, Pełnomocnik Zarządu Województwa Podlaskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi	- w sferze działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości zwiększenie działań służących upowszechnianiu wiedzy ekonomicznej i promocji przedsiębiorczości: współorganizacja V Podlaskich Targów Ekonomii Społecznej.
		Działanie 2.3 Wsparcie powstawania i rozwój podmiotów gospodarczych z RPOWP 2014 – 2020 zakłada wsparcie osób do 30 r. ż. długotrwale bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy tj. po 50 r.ż, kobiety, niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni, osoby o niskich kwalifikacjach. Alokacja na ten cel 10 mln euro.		DEFS	W 2016 roku, uchwałą Nr 163/2121/2016 z dnia 4 października 2016 r., Zarząd Województwa Podlaskiego rozstrzygnął konkurs ogłoszony pod koniec 2015 roku. Alokacja w ramach konkursu wynosiła 15 mln zł, z uwzględnieniem następującego podziału na podregiony woj. podlaskiego: - Subregion Białostocki: 5 100 000 zł - Subregion Bielski: 2 650 000 zł - Subregion Łomżyński: 3 750 000 zł - Subregion Suwalski: 3 500 000 zł W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 59 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 102 049 547,19 zł. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu przyznano dofinansowanie 8 projektom (po 2 na każdy subregion). Ostatecznie podpisano umowy z 7 beneficjentami na łączną kwotę dofinansowania 14 121 600,62 zł. Dzięki realizacji projektów zostanie przyznanych 249 bezzwrotnych dotacji na założenie własnej działalności gospodarczej mieszkańcom woj. podlaskiego – osobom fizycznym po 30 roku

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					życia, pozostającym bez pracy i nieprowadzącym działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy poprzedzającym przystąpienie do projektu. Ponadto przewiduje się, że 268 osób otrzyma wsparcie pomostowe (finansowe i/lub specjalistyczne wsparcie towarzyszące). W październiku ogłoszono drugi konkurs Wpłynęło 50 wniosków na łączną wartość dofinansowania 106 731 177,25 zł, podczas gdy alokację założono na poziomie 20 mln zł. Planowany termin rozstrzygnięcia konkursu to lipiec 2017 roku.
			Ukierunkowanie na działania wpływające na zwiększenie ilości utworzenia/utrzymania miejsc pracy i utworzenia przedsiębiorstw poprzez realizację Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022 przez Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Suwalsko-Augustowskie: Przedsięwzięcie 1.1.1 Podnoszenia wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacyjności na wszystkich etapach dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury; Przedsięwzięcie 1.1.2 Wspieranie różnicowania działalności, uczenia się przez całe życie i tworzenia miejsc pracy na obszarze Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego	ROR	W związku z opóźnieniami w realizacji Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020 konkurs na operacje w zakresie działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” został przesunięty z 2016 r. na II kwartał 2017 r.
3.	Intensyfikacja działań na rzecz poprawy poziomu	A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników:	Działanie Współpraca w ramach PROW wspiera partnerstwa na rzecz innowacji. Działanie wdrażane horyzontalnie z budżetem ok. 58 mln euro.	ODR	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃ REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)	Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
	innowacyjności regionu. Wsparcie IOB w opracowaniu konkretnej oferty usług proinnowacyjnych/ a przedsiębiorców w dostępie do usług proinnowacyjnych, uwzględniającej różne poziomy „zaawansowania” przedsiębiorstw i marketing podaży przygotowanej oferty	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Nakłady na działalność badawczo-rozwojową – w relacji do PKB (ceny bieżące)</i> – <i>Udział nakładów ponoszonych przez podmioty gospodarcze w nakładach na działalność B+R ogółem</i> – <i>Nakłady na działalność innowacyjną na 1 przedsiębiorstwo przemysłowe, które poniosło takie nakłady w tys. zł</i> 	RPO	
		<p>Zwiększenie urynkowienia działalności badawczo rozwojowej poprzez wdrażanie Działania 1.1. <i>Wsparcie na rzecz gospodarki opartej na wiedzy.</i></p> <p>Zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw poprzez wdrażanie Działania 1.2. <i>Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R w przedsiębiorstwach</i>, Poddziałania 1.2.2 <i>Bony na innowacje.</i></p> <p>Dostosowywanie oferty usług IOB do potrzeb przedsiębiorstw w zakresie wsparcia proinnowacyjnego poprzez wdrażanie Działania 1.4 <i>Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa.</i></p> <p>Zwiększenie aktywności badawczo – rozwojowej przedsiębiorstw poprzez wdrażanie Działania 1.2 „<i>Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R oraz rozwój działalności B+R w przedsiębiorstwach</i>”. Udział IOB na zasadzie współpracy z przedsiębiorcami w formie konsorcjum naukowo – przemysłowego (Poddziałanie 1.2.1). Nabór wniosków zgodnie z harmonogramem październik 2016</p> <p>Zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach z sektora MSP poprzez wdrażanie Działania 1.3 „<i>Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach</i>” w zakresie innowacji oraz eko-innowacji. Nabór wniosków zgodnie z harmonogramem czerwiec 2016.</p>	DRR	1) W październiku 2016 roku, zgodnie z harmonogramem naborów wniosków, został ogłoszony konkurs w ramach Poddziałania 1.2.1 <i>Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R oraz rozwój działalności B+R w przedsiębiorstwach</i> RPOWP 2014-2020 dotyczący tworzenia i rozwoju centrów badawczo-rozwojowych oraz prowadzenia badań ukierunkowanych na wdrożenie. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynęły 63 wnioski o dofinansowanie o łącznej wartości 311,6 mln zł. Wartość wnioskowanego dofinansowania wynosi 183,8 mln zł. Rozstrzygnięcie konkursu i wybór projektów do dofinansowania przewidziano na kwiecień/maj 2017 roku.

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					2) W czerwcu 2016 roku, zgodnie z harmonogramem naborów wniosków, został ogłoszony konkurs w ramach Działania 1.3 <i>Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach</i> RPOWP 2014-2020 dotyczący wdrażania innowacji w sektorze produkcyjnym. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynęło 112 wniosków o dofinansowanie, natomiast do dofinansowania zostało wybranych 31 projektów o łącznej wartości 208 347 309,40 PLN, z czego wartość dofinansowania wynosi 90 641 844,29 PLN. Projekty zostaną zrealizowane w latach 2017-2018. W ich wyniku zadeklarowano wzrost sprzedaży eksportowej, docelowo o 106 500 000 PLN w 3. roku po zakończeniu realizacji projektów (rok 2020/2021).
		B. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników:			
		— <i>Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do szerokopasmowego Internetu (0,91),</i>			
		— <i>Odsetek podmiotów gospodarczych posiadających dostęp do szerokopasmowego Internetu (0,93).</i>			
		C. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników:	Budowa dróg lokalnych w ramach PROW. Zagospodarowanie poscaleniowe w ramach PROW. Budżet na ten cel to ok. 140 mln zł.	ROW	W 2016 roku (22.04.2016 r. - 06.05.2016 r.) odbył się nabór wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w ramach działania 4

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃ REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		– Drogi o twardej nawierzchni na 100km ² (0,80)	Zakładając średni koszt budowy 1 km drogi lokalnej ok. 700 tys. zł przewidujemy ok. 200 km nowowytwarzanych dróg lokalnych o nawierzchni utwardzonej.		<p>Inwestycje w środki trwałe, poddziałania 4.3 „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”, na operacje typu <i>Scalanie gruntów</i>. Złożono 8 wniosków na kwotę kosztów kwalifikowalnych 109 055 516,82 zł., w tym EFRROW 69 392 016,00 zł. Wszystkie złożone wnioski zostały zakwalifikowane do współfinansowania, jednak ze względu na ograniczoną ilość środków (ok. 63 mln zł.) zawarto 6 umów (koszty kwalifikowalne 62 379 415,71 zł., w tym dofinansowanie z EFRROW 39 692 016,00 zł.). Wnioski o przyznanie pomocy zostały rozpatrzone terminowo.</p> <p>W danym roku sprawozdawczym odbył się nabór wniosków o dofinansowanie w ramach działania 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poddziałania 7.2 „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”, na operacje typu <i>Budowa lub modernizacja dróg lokalnych</i>. Przeprowadzony został w terminie od dnia 18 stycznia do dnia 17 marca 2016 r. Złożono 280 wniosków na kwotę dofinansowania EFRROW 257 377 720,43 zł. W wyniku weryfikacji 233 projekty znalazły się na liście operacji zakwalifikowanych do</p>

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNINIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					współfinansowania (kwota dofinansowania EFRROW 223 711 047 zł.), jednak ze względu na znacznie ograniczone środki, umowy o przyznaniu pomocy podpisano dla 100 operacji, na kwotę dofinansowania EFRROW 102 539 059 zł. Wnioski o przyznanie pomocy zostały rozpatrzone terminowo.
			Zwiększona dostępność transportowa regionu w ruchu drogowym poprzez wdrożenie Działanie 4.1 <i>Mobilność regionalna</i> .	RPO	
4.	Kształcenie kapitału ludzkiego dostosowane do potrzeb regionu, z uwzględnieniem potrzeb przedsiębiorców	A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Udział osób w wieku 25-64 lata uczestniczących w kształceniu i szkoleniach w ogólnej liczbie ludności w tym wieku</i>	W Programie Współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi: zwiększenie udziału podmiotów spoza sektora finansów publicznych, tj. organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych w sferze: 1. nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie, 2. promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy.	DK, Pełnomocnik Zarządu Województwa Podlaskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi	- Zwiększenie udziału podmiotów spoza sektora finansów publicznych, tj. organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych: udzielenie w 2016 r. wsparcia finansowego z budżetu województwa podlaskiego na realizację 9 projektów w sferze nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie.
			Program rozwoju kompetencji zawodowych województwa podlaskiego.	EST	Rozpoczęto diagnozę sytuacji kształcenia zawodowego w woj. podlaskim uwzględniającą stopień dostosowania kształcenia do potrzeb gospodarki regionu oraz rynku pracy. Diagnoza będzie miała również odniesienie do <i>Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020</i> przez wskazanie kierunków rozwoju kształcenia zawodowego umożliwiającego zgodność z rozwijającą się gospodarką i rynkiem pracy. To z kolei pozwoli na efektywne

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNINIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					wykorzystanie środków RPO WP na lata 2014-2020. Na potrzeby kompleksowej diagnozy zebrano dane dotyczące wyposażenia warsztatów i pracowni do nauki zawodu w szkołach z terenu województwa. Przeprowadzono również prognozę demograficzną dla osób w wieku 15-19 lat do roku 2025, dokonano analizy miejsc pracy w przekroju działów gospodarki oraz opracowano zestawienie najczęściej poszukiwanych zawodów będących odzwierciedleniem zapotrzebowania na zawody na etapie kształcenia.
5.	Przyjęcie do analiz wskaźnika Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (zamiast Wskaźnika świadczenia i rozwijania usług e-administracji) (<i>Cel operacyjny 1.6</i>).	Konieczność przyjęcia nowego wskaźnika wynika z braku dostępu do poprzednio analizowanych danych. Nowy wskaźnik wymaga ustalenia wartości docelowej na 2020 r.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
6.	Wyznaczenie wartości docelowej wskaźnika Wartość eksportu w	Konieczność ustalenia nowej wartości wskaźnika wynika z osiągnięcia w 2012 roku pierwotnie ustalonej wartości docelowej, tj. 1320 EUR/os.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
	przeliczeniu na 1 mieszkańca na 2020 r. na poziomie 2 000 euro.	Aktualizacja pozwoli na dostosowanie prowadzonego monitoringu do rzeczywistych procesów obrazujących realizację założeń Strategii.			
7.	Działania wspierające podlaski eksport należy poddać szczególnej uwadze i wspieraniu. Odwrócenie pozytywnej tendencji i dalsze hamowanie dynamiki eksportu znajdzie negatywne odzwierciedlenie w	A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Udział sprzedaży eksportowej w sprzedaży ogółem (0,97)</i> – <i>WDB na 1 pracującego w tys. zł (0,88)</i>	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach z sektora MSP prowadzących do wzrostu eksportu poprzez wdrażanie Działania 1.3 „ <i>Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach</i> ”. Jednym z kryteriów punktowych na etapie oceny merytorycznej jest publiczny koszt wzrostu sprzedaży eksportowej w przedsiębiorstwie. Nabór wniosków zgodnie z harmonogramem czerwiec 2016.	DRR	W czerwcu 2016 roku, zgodnie z harmonogramem naborów wniosków, został ogłoszony konkurs w ramach Działania 1.3 <i>Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach</i> RPOWP 2014-2020 dotyczący wdrażania innowacji w sektorze produkcyjnym. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynęło 112 wniosków o dofinansowanie, natomiast do dofinansowania zostało wybranych 31 projektów o łącznej wartości 208 347 309,40 PLN, z czego wartość dofinansowania wynosi 90 641 844,29 PLN. Projekty zostaną zrealizowane w latach 2017-2018. W ich wyniku zadeklarowano wzrost sprzedaży eksportowej, docelowo o 106 500 000 PLN w 3. roku po zakończeniu realizacji projektów (rok 2020/2021).

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
	spadku wielu wskaźników społeczno-gospodarczych.		Nawiązywanie kontaktów z partnerami zagranicznymi: przyjmowanie delegacji zagranicznych - organizacja wizyt oficjalnych/wizyt studyjnych w województwie z udziałem przedstawicieli władz regionalnych oraz lokalnych przedsiębiorców; planowanie wyjazdów zagranicznych z udziałem przedstawicieli władz i środowiska biznesowego (ułatwienia w nawiązywaniu relacji gospodarczych/handlowych, ale również wymiany doświadczeń/technologii); Organizacja spotkań z przedstawicielami korpusu dyplomatycznego (ambasadorami, konsulami, radcami handlowymi); Planowane działania mają jednocześnie charakter promocyjny; ich celem jest zarówno przyciąganie potencjalnych inwestorów, jak i rozwój turystyki.	DWZ/Referat Współpracy z Zagranicą	
		B. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (0,95) – Pracujący w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego według lokalizacji siedziby zarządu (0,71)			
		C. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników:	Zwiększenie urynkowienia działalności badawczo rozwojowej poprzez wdrażanie Działania 1.1. Wsparcie na rzecz gospodarki opartej na wiedzy.	RPO	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		– <i>Nakłady na działalność badawczo-rozwojową - relacja do PKB (ceny bieżące)</i> (0,94) – <i>Liczba uzyskanych patentów</i> (0,88)	Zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw poprzez wdrażanie Działania 1.2. <i>Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R w przedsiębiorstwach</i> , Poddziałania 1.2.2 <i>Bony na innowacje</i> (dotyczy uzyskanych patentów).		
			Zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw poprzez wdrażanie Działania 1.2.1 „ <i>Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R w przedsiębiorstwach</i> ”. W zakresie osiągnięcia wskaźnika liczba dokonanych zgłoszeń patentowych. Nabór wniosków zgodnie z harmonogramem październik 2016.	DRR	W październiku 2016 roku, zgodnie z harmonogramem naborów wniosków, został ogłoszony konkurs w ramach Poddziałania 1.2.1 <i>Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R oraz rozwój działalności B+R w przedsiębiorstwach</i> RPOWP 2014-2020 dotyczący tworzenia i rozwoju centrów badawczo-rozwojowych oraz prowadzenia badań ukierunkowanych na wdrożenie. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynęły 63 wnioski o dofinansowanie o łącznej wartości 311,6 mln zł. Wartość wnioskowanego dofinansowania wynosi 183,8 mln zł. Rozstrzygnięcie konkursu i wybór projektów do dofinansowania przewidziano na kwiecień/maj 2017 roku. Również w ramach konkursu ogłoszonego w czerwcu 2016 roku w ramach Działania 1.3 RPOWP 2014-2020 premiowane było dokonanie zgłoszenia patentowego lub posiadanie patentu. Podstawą realizacji projektów wybranych do dofinansowania są 23 zgłoszenia patentowe.
		D. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności</i> (0,96)	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych poprzez wdrażanie Działania 6.2 <i>Ochrona wody i gleb</i> .	RPO	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNINIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)	Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		D. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do szerokopasmowego Internetu</i> (0,87)		
		D. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Odsetek podmiotów gospodarczych posiadających dostęp do szerokopasmowego Internetu</i> (0,92)		
		D. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności</i> (0,93)		
		D. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Drogi o twardej nawierzchni na 100km²</i> (0,88)	Zwiększona dostępność transportowa regionu w ruchu drogowym poprzez wdrażanie Działania 4.1 <i>Mobilność regionalna</i> .	RPO
		E. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych posiadających certyfikat w ogólnej powierzchni użytków rolnych</i> (0,97)		

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		E. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem (0,87)</i>	Zwiększony udział rozproszonej produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez wdrażanie Działania 5.1 <i>Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii</i> ; Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystania OZE poprzez wdrażanie Działania 5.2 <i>Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach</i> .	RPO	
		E. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku (0,81)</i>	Wzrost udziału odpadów zebranych selektywnie poprzez wdrażanie Działania 6.1 <i>Efektywny system gospodarowania odpadami</i> .	RPO	
		F. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Liczba podmiotów trzeciego sektora na 10 tys. ludności (0,94)</i> – <i>Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (przedszkola, punkty i zespoły przedszkolne) (0,89)</i>			
8.	Intensyfikacja działań ukierunkowanych na przyciągnięcie inwestycji zagranicznych celem poprawy wartości wskaźnika	A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Nakłady na działalność badawczo-rozwojową - relacja do PKB (ceny bieżące) (0,89)</i>	Zwiększenie urynkowienia działalności badawczo-rozwojowej poprzez wdrażanie Działania 1.1. <i>Wsparcie na rzecz gospodarki opartej na wiedzy</i> . Zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw poprzez wdrażanie Działania 1.2. <i>Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R w przedsiębiorstwach</i> , Poddziałania 1.2.2 <i>Bony na innowacje</i> .	RPO	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃ REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
	Udział kapitału zagranicznego ulokowanego w województwie podlaskim poprzez poprawę atrakcyjności inwestycyjnej województwa (zwłaszcza w obszarach: dostępność transportowa, zasoby i koszty pracy, infrastruktura gospodarcza, infrastruktura społeczna, aktywność wobec inwestorów).	A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – WDB na 1 pracującego w tys. zł (0,9)			
		Działania posiadające wpływ na dostępność transportową	Zwiększona dostępność transportowa regionu w ruchu drogowym poprzez wdrażanie Działania 4.1 <i>Mobilność regionalna</i> ; Zwiększona dostępność transportowa regionu w ruchu kolejowym poprzez wdrażanie Działania 4.2 <i>Infrastruktura kolejowa</i> .	RPO	
		Działania posiadające wpływ na zasoby pracy			
		Działania posiadające wpływ na infrastrukturę gospodarczą	Profesjonalizacja IOB w celu wsparcia promocji przedsiębiorczości, preinkubacji i inkubacji poprzez wdrażanie Działania 1.4 <i>Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa</i> . Sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu poprzez udostępnienie nowych przestrzeni dla prowadzenia działalności gospodarczej w wyniku wdrażania Działania 1.4 <i>Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa</i> (dotyczy budowy centrów logistycznych oraz udostępnienia terenów inwestycyjnych). Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez realizację kompleksowych i skoordynowanych działań obejmujących promocję inwestycyjną regionu oraz obsługę inwestorów, w tym zagranicznych w ramach Działania 1.4 <i>Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa</i> (dotyczy promocji gospodarczej).	RPO	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
			Przywrócenie funkcji gospodarczych obszarów zmarginalizowanych o obniżonej aktywności gospodarczej poprzez wdrażanie Działania 8.5 <i>Rewitalizacja</i> . Zwiększona dostępność transportowa regionu w ruchu drogowym oraz w ruchu kolejowym poprzez wdrożenie Działania 4.1 <i>Mobilność regionalna</i> oraz Działania 4.2 <i>Infrastruktura kolejowa</i> .		
	Działania posiadające wpływ na infrastrukturę społeczną		W Programie Współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi: wprowadzenie priorytetów dotyczących wzmocnienia przedsiębiorczości opartej o potencjał kulturowy i kreatywny regionu oraz budowa nowych i wzmacnianie istniejących powiązań między sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi, między sektorem nauki a przedsiębiorstwami, między sektorem przedsiębiorców a organizacjami pozarządowymi. Wdrożenie działań priorytetowych: włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych i monitorowanie ich realizacji oraz działań służących upowszechnianiu wiedzy ekonomicznej i promocji przedsiębiorczości społecznej.	DK, Pełnomocnik Zarządu Województwa Podlaskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja II Młodzieżowej Konferencji Naukowej, pt. „Rozwój zrównoważony i dziedzictwo kulturowe”, - organizacja V Targów Ekonomii Społecznej, - organizacja Forum Pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w województwie podlaskim, - realizacja programów i projektów partnerskich, tj.: projektu z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych, pt. Mobilność ponadnarodowa – Polityki publiczne europejskiej jakości” z Programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, projektu z Fundacją Aktywizacja z Programu Polska Cyfrowa, pt. pn. „E-mocni”- cyfrowe umiejętności, realne korzyści, - współorganizacja seminarium i wideokonferencji nt. międzysektorowej współpracy transgranicznej z Ukrainą, pt. „Wspólne działanie-wspólne korzyści” w ramach projektu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej z Programu RITA, - włączanie obywateli i organizacji w tworzenie polityk publicznych poprzez organizację rad społecznych, zespołów konsultacyjnych i doradczych przy Samorządzie Województwa

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					Podlaskiego oraz prowadzenie konsultacji z organizacjami pozarządowymi m.in. programów wojewódzkich, w tym: Programu na rzecz osób starszych w województwie podlaskim na lata 2016-2020, Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie podlaskim na lata 2016 – 2021, Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017, Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej, Programu współpracy Samorządu Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok.
		Zmniejszanie nierówności w dostępie do usług społecznych, w tym opieki zdrowotnej poprzez wdrażania Działania 8.4 <i>Poprawa dostępności i wystandaryzowane usług społecznych w obszarze ochrony zdrowia i usług socjalnych</i> . Przywrócenie funkcji społecznych obszarów zmarginalizowanych o obniżonej aktywności społecznej poprzez wdrażanie Działania 8.5 <i>Rewitalizacja</i> . Niwelowanie różnic w dostępie do usług społecznych na obszarach objętych Lokalną Strategią Działania poprzez wdrażanie Działania 8.6 <i>Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego</i> .		RPO + LGD	
		Poprawa dostępności i wystandaryzowanie usług społecznych w obszarze ochrony zdrowia poprzez wdrażanie działania 8.4 Infrastruktura społeczna, Poddziałania 8.4.1 Infrastruktura ochrony zdrowia.		ZD	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		Działania zwiększające aktywność wobec inwestorów	<p>Profesjonalizacja IOB w celu wsparcia promocji przedsiębiorczości, preinkubacji i inkubacji poprzez wdrażanie Działania 1.4 <i>Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa</i>.</p> <p>Sprzysiężanie rozwojowi gospodarczemu poprzez udostępnienie nowych przestrzeni dla prowadzenia działalności gospodarczej w wyniku wdrażania Działania 1.4 <i>Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa</i> (dotyczy budowy centrów logistycznych oraz udostępnienia terenów inwestycyjnych).</p> <p>Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez realizację kompleksowych i skoordynowanych działań obejmujących promocję inwestycyjną regionu oraz obsługę inwestorów, w tym zagranicznych w ramach Działania 1.4 <i>Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa</i> (dotyczy promocji gospodarczej).</p> <p>Zwiększona dostępność transportowa regionu w ruchu drogowym oraz w ruchu kolejowym poprzez wdrożenie Działania 4.1 <i>Mobilność regionalna</i> oraz Działania 4.2 <i>Infrastruktura kolejowa</i>.</p>	RPO/DRR-Referat Obsługi Inwestorów i Promocji Gospodarczej	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
			Podlaskie Centrum Obsługi Inwestora funkcjonujące w strukturach DRR w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego pełni rolę informacyjno-promocyjną w zakresie obsługi inwestorów. Podlaskie COI realizuje zadania wpływające na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa podlaskiego, a tym samym przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego regionu poprzez następujące działania:	DRR	<p>W 2016 rok Podlaskie Centrum Obsługi Inwestora, funkcjonujące w strukturach DRR w UMWP zorganizowało szereg zadań z zakresu promocji gospodarczej, które były finansowane z budżetu Województwa.</p> <p>Największym przedsięwzięciem była organizacja III edycji „Wschodniego Kongresu Gospodarczego” w dniach 22-23.09.2016 r. Współorganizatorami wydarzenia było Województwo Podlaskie oraz Grupa PTWP (Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości) S.A. z siedzibą w Katowicach. Trzecia edycja WKG, podobnie jak dwie poprzednie, zgromadziła w Białymstoku ponad tysiąc uczestników – biznesmenów, przedstawicieli świata nauki, polityki, rządu, dziennikarzy. W Kongresie uczestniczyła liczna grupa przedstawicieli krajowych izb gospodarczych, radców handlowych, ambasadorów państw. W blisko 30 debatach tematycznych udział wzięło ponad 100 prelegentów - ekspertów stanowiących rękojmię wysokiego poziomu merytorycznego imprezy.</p> <p>W 2016 r. Podlaskie Centrum Obsługi Inwestora zorganizowało 3 bezpłatne spotkania informacyjne dla podlaskich przedsiębiorców w zakresie rozwoju eksportu i inwestycji na wybranych rynkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 21.11.2016r. odbyło się spotkanie informacyjne pn. „Znaczenie rynku bułgarskiego dla wymiany gospodarczej Europy Środkowo-Wschodniej”, • 28.11.2016 r. odbyło się spotkanie informacyjne „Polska : Białoruś – rozwój

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNINIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)	Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
		<ul style="list-style-type: none"> gromadzenie podstawowych informacji o przedsiębiorstwach w województwie; organizacja misji wyjazdowych; <p>W 2016 r. w UMWP została powołana Grupa Roboczą ds. przygotowania Długofalowej Strategii Promocji Przedsiębiorczości w Województwie Podlaskim, w ramach działania 1.4.1.RPOWP na lata 2014-2020 Podlaskie COI wraz z partnerami gospodarczymi odpowiedzialne jest za opracowanie spójnej polityki inwestycyjnej regionu. Województwo Podlaskie w oparciu o Porozumienie Ramowe zawarte z Ministrem Gospodarki realizuje również projekt pn. „Sieć Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)”. W ramach COIE świadczone są usługi informacyjne dla inwestorów w zakresie niezbędnym do planowania, organizowania i realizacji eksportu i/lub inwestycji z/do Polski.</p>		<p>współpracy handlowo- gospodarczej i inwestycyjnej”,</p> <p>•12.12.2016r. odbyło się spotkanie informacyjne pn. „Możliwości rozwoju współpracy gospodarczej z Senegalem”.</p> <p>Województwo Podlaskie w dniach 21-24.09. 2016 roku było również organizatorem przyjazdowej wizyty studyjnej w województwie podlaskim przedstawicieli organizacji biznesowych z Polski oraz przedstawicieli ambasad akredytowanych w Polsce. Łącznie w delegacji uczestniczyło 36 przedstawicieli organizacji biznesowych z Polski oraz 17 przedstawicieli ambasad akredytowanych w Polsce. Uczestnicy wizyt zapoznali się z ofertą gospodarczą województwa podlaskiego, a także odwiedzili 3 firmy stanowiące wizytówkę naszego regionu. Delegacje uczestniczyły także w III WKG.</p> <p>W dniach 8-9.12.2016 r. Województwo Podlaskie zorganizowało misję handlową podlaskich przedsiębiorców do Grodna. Podczas wizyty odbyła się konferencja promocyjna pn. „Prezentacja potencjału gospodarczego Województwa Podlaskiego i Regionu Grodzieńskiego, spotkania bilateralne firm podlaskich i białoruskich” oraz wizyty studyjne w firmach z obwodu grodzieńskiego z sektora mleczarskiego oraz mięsnego, które miały na celu wymianę doświadczeń, prezentację najlepszych praktyk oraz nawiązanie relacji biznesowych pomiędzy partnerami.</p>

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<p>Podlaskie COI było również organizatorem spotkania informacyjnego dla przedsiębiorców z województwa podlaskiego pn. „Nowy Jedwabny Szlak – rynki Azji Środkowej (Kazachstan, Uzbekistan, Azerbejdżan) – szanse rozwoju dla podlaskich eksporterów”. Spotkanie odbyło się 14 grudnia 2016 r.</p> <p>Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych we współpracy z Marszałkami Województw oraz Regionalnymi Centrami Obsługi Inwestora w 2016 r. zakończyła VII edycję Ogólnopolskiego Konkursu „Grunt na Medal” 2016 promującego tereny kompleksowo przygotowane pod inwestycje produkcyjne. O zainteresowanie inwestorów z całego świata, przez blisko pół roku, walczyły 142 gminy, które zaprezentowały łącznie 179 ofert. W województwie podlaskim zwycięską gminą okazał się Białystok, zgłaszający działkę o pow. 2,08 ha przy ul. Kleeberga.</p> <p>W związku z rosnącym zainteresowaniem potencjalnych inwestorów regionem Podlaskie Centrum Obsługi Inwestora zorganizowało dwa seminaria szkoleniowe dla JST z województwa podlaskiego w zakresie profesjonalnej obsługi inwestora z rynku azjatyckiego i skandynawskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 9.08.2016 r. odbyło się spotkanie pn. „Profesjonalna obsługa inwestora z rynku azjatyckiego”, • 12.09.2016 r. odbyło się spotkanie pn. „Profesjonalna obsługa inwestora z rynku skandynawskiego”.

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNIEŃIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
					<p>Podlaskie Centrum Obsługi Inwestora w 2016 r. przeprowadziło 29 samodzielnych audytów terenów inwestycyjnych i pozyskało 15 nowych ofert inwestycyjnych, które zostały wprowadzone do bazy Inwestor dostępnej na portalu internetowym www.coi.wrotapodlasia.pl.</p> <p>Warto podkreślić, iż w 2016 r. Podlaskie COI uzyskało tytuł Certyfikowanego Partnera Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Pozytywny wynik tj. min. 75% punktów uprawnia RCOI do przedłużenia umowy na korzystanie z logotypu na bazie logo PAIIIZ „Invest in Podlaskie” (w przypadku województwa podlaskiego) także na kolejne 3 lata.</p> <p>W ogłoszonym przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych konkursie na najbardziej przyjazną dla inwestora zagranicznego stronę internetową RCOI w 2016 r. podlaska jednostka została wyróżniona 3 miejscem, ex aequo z Zachodniopomorskim COI, wśród 16 funkcjonujących w Polsce COI.</p> <p>W związku z możliwością uzyskania funduszy unijnych z nowej perspektywy 2014-2020 i potrzebami podlaskich przedsiębiorców wynikającymi ze słabo rozwiniętego gospodarczo rynku, w UWMPP powołano Grupę Roboczą ds. przygotowania Długofalowej Strategii Promocji Przedsiębiorczości w Województwie Podlaskim.</p>

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNINIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
			Nawiązywanie kontaktów z partnerami zagranicznymi: przyjmowanie delegacji zagranicznych - organizacja wizyt oficjalnych/wizyt studyjnych w województwie z udziałem przedstawicieli władz regionalnych oraz lokalnych przedsiębiorców; planowanie wyjazdów zagranicznych z udziałem przedstawicieli władz i środowiska biznesowego (ułatwienia w nawiązywaniu relacji gospodarczych/handlowych, ale również wymiany doświadczeń/technologii); organizacja spotkań z przedstawicielami korpusu dyplomatycznego (ambasadorami, konsulami, radcami handlowymi); planowane działania mają jednocześnie charakter promocyjny; ich celem jest zarówno przyciąganie potencjalnych inwestorów, jak i rozwój turystyki.	DWZ/Referat Współpracy z Zagranicą	
9.	Rezygnacja z monitorowania <i>Średniego czasu dojazdu do Kowna</i> (zarówno w transporcie drogowym jak i kolejowym).	Propozycja wynika z braku danych do oszacowania wartości tego wskaźnika. Nie został on również uwzględniony w <i>Regionalnego Planu Transportowego województwa podlaskiego na lata 2014-2020</i> .	<i>Nie dotyczy</i>	<i>Nie dotyczy</i>	

TABELA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE REKOMENDACJI W KIERUNKU USPRAWNINIENIA REALIZACJI CELÓW SRWP 2020

Lp.	Rekomendacja	Działania służące wdrożeniu rekomendacji (<i>programy/plany rozwojowe, inne inicjatywy i działania</i>): (w nawiasach podano kierunek i wartość współczynnika korelacji)		Jednostka odpowiedzialna za realizację działań:	Działania, podjęte w roku 2016, służące wdrożeniu rekomendacji
10.	Zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępu do infrastruktury ściekowej.	A. Działania posiadające wpływ na poziom wskaźników: – <i>Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności</i>	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych poprzez wdrażanie Działania 6.2 <i>Ochrona wody i gleb</i> . Zwiększenie dostępu do przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach objętych Lokalną Strategią Działania poprzez wdrażanie Działania 8.6 <i>Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego</i> .	RPO	